

مدیریت سلامت سم در گاوداری

گنیدگی و پوسیدگی سم، دو عارضه رایج اندام های حرکتی گاو هستند که به لنگش و کاهش تولید منتهی می شوند. هر دو عارضه به وسیله عفونت های باکتریایی ایجاد می شوند. همچنین، زگیل های پر موی پاشنه پا یکی از علل رایج لنگش در گاو می باشند. هر سه مورد را می توان با بهداشت مناسب و استفاده مدبرانه از یک حمام سم مهار یا کم کرد. این بیماری ها اغلب اشتباه تشخیص داده می شوند. گنیدگی سم به یک بوی متعفن نیز معروف است. نام های رایج برای پوسیدگی پاشنه سم، گنیدگی اصطبل یا گنیدگی جایگاه می باشد. نام های دیگر برای زگیل های پر موی پاشنه سم شامل درماتیت بین انگشتی (تورم پوست بین انگشتان) و گنیدگی توت فرنگی شکل سم (تورم پوست پشت بخولق که قابلیت تکثیر داشته) می باشد.

گاوهای دارای گنیدگی سم به طور ناگهانی و به طور محسوسی دچار لنگش می شوند. به طور کلی، فقط یکی از پاها مبتلا می شود و معمولاً با گسترش عفونت باکتریایی بین پنجه ها شروع می گردد و چنانچه بدون مراقبت رها شود، با گسترش به نقاط دیگر اندام حرکتی، باعث صدمات دائمی می گردد. ناحیه بخولق (پاسترن) به طور بسیار محسوسی ورم می کند. اگر عقب گاو بایستید، می بینید که تورم باعث شده که پنجه ها از هم جدا قرار بگیرند. گاو ممکن است که تب و یک افت در تولید شیر داشته باشد. مشخصه ای که وجود دارد، به مشام رسیدن بوی متعفن از بین پنجه ها می باشد. بعد از این که گنیدگی سم تشخیص داده شد، برای درمان از آنتی بیوتیک ها استفاده کنید و از میزان تجویز و مدت زمان مصرف نکردن شیر اطلاع

داشته باشید. ناحیه بین پنجه ها را با یک ضدعفونی کننده ضعیف شستشو دهید و هرگونه بافت رها و فاسد شده را بردارید. همچنین، هرگونه بافت گندیده سم را نیز بردارید.

پوسیدگی یا ساییدگی پاشنه سم طی مراحل مختلف و با علایمی گوناگون اتفاق می افتد. نشانه اولیه، یک التهاب مرطوب، شفاف یا خاکستری رنگ بر روی پوست بین پنجه ها می باشد. معمولاً، مرحله اول این عارضه باعث لنگش، تب یا افت قابل ملاحظه ای در تولید شیر نمی شود و آنتی بیوتیک ها هم اثر ندارند. در مرحله بعدی عفونت، باکتری ها می توانند پاشنه سم اندام حرکتی را آلوده کنند و باعث پوسیدگی سم شوند، که این موضوع می تواند به فساد، رشد غیرطبیعی، صدمات دائمی و آبسه های کف سم منتهی شود. پوسیدگی سم در اصطبل های بسته بسیار شایع است.

معمولاً، زگیل های پر مو ابتدا بر روی برآمدگی های پاشنه سم پاها (اندام حرکتی عقبی) دیده می شوند. آن ها خیلی به ندرت در دست ها (اندام حرکت جلویی) اتفاق می افتند. همچنین، آن ها می توانند در بین پنجه ها و در نزدیکی بخش جلویی اندام حرکتی بروز کنند. زگیل ها، ممکن است بیرون زدگی هایی شبیه مو داشته باشند. با استفاده صحیح از حوضچه های ضدعفونی سم (حمام های سم)، مشکلات مربوط به عفونت اندام های حرکتی گاو به شدت کاهش می یابد. حوضچه های ضدعفونی را می توان خریداری کرد یا با استفاده از تخته ای چندلایه به عنوان زیرساخت و تخته هایی با ابعاد ۵*۱۵ سانتیمتر ساخت. برای محکم شدن اتصالات، قبل از سوار کردن تخته ها بر روی هم، از مقداری درزگیر (بتونه) سیلیکونی در بین تخته ها استفاده کنید. محلول حمام سم مثل یک نگهدارنده برای خود چوب عمل می کند .

طول حوضچه ضدعفونی باید دست کم ۲,۴ متر و نسبتاً عریض باشد، البته، به طوری که گاو نتواند در داخل آن دور بزند. معمولاً، حوضچه ضدعفونی در مسیر خروجی سالن شیردوشی قرار می گیرد، بنابراین، گاوها در روز دست کم دوبار از آن مسیر عبور می کنند. در بهاربندهای بسته، این حوضچه می بایست در سمت

بیرونی درب خروجی قرار گیرد. بنابراین، گاوها هر بار که از درب وارد یا خارج می شوند از حوضچه ضد عفونی سم عبور می کنند .

ثابت شده که محلول های ۵ درصد سولفات مس و سولفات روی برای برطرف نمودن مشکلات مربوط به اندام های حرکتی موثر می باشند.

مشخص شده که تتراسایکلین و اکسی تتراسایکلین با غلظت ۰,۱ درصد یا لینکومایسین در نحلظت ۰,۰۱ درصد، علیه زگیل های پاشنه سم موثر است. همین که مشکلات کاهش پیدا کردند، کم کردن غلظت سولفات مس به میزان ۲,۵ درصد کافی است. اگر حوضچه ضد عفونی با کود گاوی آلوده شد، می بایست تخلیه و دوباره پر شود. این کار ممکن است چندین بار در روز برای گاوداری های بزرگ یا به طور هفتگی برای گاوداری های کوچک صورت پذیرد. یک روش این است که حوضچه را پر کنید و اجازه دهید که گاوها برای ۴ روز در آن راه بروند. سپس، آن را تخلیه و برای ۳ روز خالی بگذارید. در هشتمین روز، حوضچه حمام را دوباره پر کرده و این چرخه را ادامه دهید. کار دیگر این است که از سولفات مس برای ۵ روز و از لینکومایسین برای ۲ روز استفاده کنید. با کسب تجربه و براساس وضعیت گاوداری خود، بهترین برنامه ممکن را اجرا کنید.

گروه تحقیق و توسعه شرکت گهر دانه شرق